

Seat No.	
----------	--

A - 178

Total No. of Pages : 4

B. A. (Part - II) (Semester - IV) Examination, April - 2019

CO-OPERATION (I.D.S.) (Paper - II)

Co-Operatives in India

Sub. Code : 62313

Day and Date : Friday, 26 - 04 - 2019

Total Marks : 50

Time : 12.00 noon to 02.00 p.m.

- Instructions :**
- 1) All questions are compulsory.
  - 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Complete the following sentences by choosing correct alternative. [10]

- i) Co-operative Agricultural credit (short and medium term) is governed by _____.
  - a) Urban Co-operative Bank
  - b) Reserve Bank of India
  - c) State Bank of India
  - d) State Co-operative Bank
- ii) There is _____ in the services provided by the Multi-Purpose Co-operative societies.
  - a) Unity
  - b) Rationalization
  - c) Incompleteness
  - d) Varieties
- iii) _____ Bank is a mediator between State Co-operative Bank and Primary Agricultural Credit Co-operative societies.
  - a) Land Development Bank
  - b) Urban Co-operative Bank
  - c) District Central Co-operative Bank
  - d) Commercial Bank
- iv) NAFED is established in the year _____.
  - a) 1938
  - b) 1948
  - c) 1958
  - d) 1968
- v) Co-operative sugar factory is a type of _____ co-operative society.
  - a) Labour
  - b) Marketing
  - c) Consumer
  - d) Processing

P.T.O.

- vi) भारतात एकूण ..... राज्य सहकारी बँका आहेत.
 अ) 29 ब) 30
 क) 31 ड) 32
- vii) महिलांच्या सबलीकरणसाठीचे राष्ट्रीय धोरण भारत सरकारने ..... साली स्विकारले.
 अ) 2011 ब) 2006
 क) 2001 ड) 1991
- viii) भारतात पहिला सहकारी साखर कारखाना ..... येथे सुरु झाला.
 अ) कोल्हापूर ब) सोलापूर
 क) प्रवरानगर ड) सांगली
- ix) नाबार्डची स्थापना ..... साली झाली.
 अ) 1935 ब) 1948
 क) 1982 ड) 1995
- x) राष्ट्रीय सहकारी विकास महामंडळाच्या अध्यक्ष ..... असतो.
 अ) पंतप्रधान ब) वित्तमंत्री
 क) संरक्षण मंत्री ड) कृषीमंत्री

प्र.2) खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा.

- अ) बहुउद्देशिय सेवा सहकारी संस्था म्हणजे काय ते सांगून त्यांची कार्ये स्पष्ट करा. [10]
 किंवा
 सहकारी खरेदी-विक्री संस्थेची व्याख्या सांगून त्यांचे महत्व स्पष्ट करा.
- ब) सहकारी दूध संस्थांच्या समस्या व उपाय सांगा. [10]
 किंवा
 सहकार चळवळीच्या विकासातील भारतीय राष्ट्रीय सहकारी संघाची भूमिका स्पष्ट करा.

प्र.3) टीपा लिहा. (कोणत्याही चार)

- अ) नागरी सहकारी बँकांची कार्ये
 ब) राज्य सहकारी बँकेची भूमिका
 क) सहकारी प्रक्रिया संस्था द्वारे महिला सबलीकरण
 ड) नाफेडची भूमिका
 इ) नाबार्डची भूमिका
 फ) सहकारी साखर कारखान्यांच्या समस्या

[20]